

ریاست جمهوری
سازمان مبارزه با مواد مخدر
دفتر تحقیقات و آموزش

عنوان پژوهش :

اقتضای مواد مخدر، یک نگرش پویای سیستمی -

مطالعه ملی

مجری:

دکتر رسام مشرفی

عنوان: اقتصاد مواد مخدر، یک نگرش پویای سیستمی - مطالعه ملی

مسئول کمیته راهبردی تدوین و تلخیص: حمید رضا صرامی

مجری طرح و گروه تلخیص: رسام مشرفی (مجری)، حمیدرضا صرامی، محمدعلی محمدی فر

همکاران گروه تلخیص: مجید قربانی، الهام حمزه زاده توفیقی

ناظر علمی تلخیص: مظفر صادقی

ویراستار تلخیص: محمود نجفی

همکاران ناظر علمی تلخیص: محمود مینویی، ثریا انصاری

به سفارش: دفتر تحقیقات و آموزش دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری

شماره: ۰۹۲۰۶۱۰۸۴۴۰ (لیتوگرافی، چاپ و صحافی)

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۶ شمارهگان: ۳۰۰۰ نسخه شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۷۰-۲-۱

سرشناسه:	مشرفی، رسام، ۱۳۵۵ -
عنوان و ناشر:	اقتصاد مواد مخدر، یک نگرش پویای سیستمی - مطالعه ملی/مجری رسام مشرفی؛ همکاران عباس عرب مازار... او دیگران. ناظر طرح محمد خوشچهره؛ مشاور تخصصی طرح حمید صرامی؛ ناظر علمی مظفر صادقی؛ به سفارش دفتر تحقیقات و آموزش دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری.
مشخصات نشر:	تهران: نیای درون، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری:	۶۶ ص:، سوره، جدول.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۷۰-۲-۱
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	همکاران عباس عرب مازار، بهاره انصاری، اسماعیل محمدپور، هادی رحمانی فضلی سیر همکاران حسن گلمرادی، سیاوش گلزاریان پور، الدار صداقت پرست، علیرضا محمدی، مهدی بادی، زینب اروچی.
موضوع:	مواد مخدر - ایران - جنبه های اقتصادی
موضوع:	Narcotics -- Economics aspects -- Iran
شناسه افزوده:	عرب مازار، عباس، ۱۳۳۱ -
شناسه افزوده:	صرامی، حمیدرضا، ۱۳۴۰ آبان -
شناسه افزوده:	خوش چهره، محمد، ۱۳۳۲ -
شناسه افزوده:	khoshchehreh, mohammad
شناسه افزوده:	صادقی، مظفر، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده:	ستاد مبارزه با مواد مخدر. دبیرخانه. دفتر تحقیقات و آموزش
رده بندی کنگره:	۱۳۹۶ م ۹۵ الف / HV۵۸۴۰
رده بندی دیویی:	۳۶۲/۲۹۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	۴۹۲۱۳۴۳

نشانی: تهران، بلوار اشرفی اصفهانی، بالاتر از میدان پونک، جنب مجتمع فرهنگی تفریحی هوپزه،

پلاک ۲۰ ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری (دفتر تحقیقات و آموزش)

تلفن: ۴۷۳۶۱۷۰۱، صندوق پستی: ۱۴۶۹۹۱۵۸۳۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	سخن اول
۸	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۲	بیانیه تحقیق
۱۷	روش تحقیق
۲۲	مرزهای مدل - متغیرهای درون-زا و برون-زا
۲۳	طراحی چارچوب کلان - مفهوم مدل
۲۴	بررسی عوامل مؤثر بر عرضه و قیمت سرادمخدر در ایران
۲۷	مدل سازی-های تقاضا
۴۲	روند اجرا
۴۵	یافته ها
۵۵	بحث و نتیجه گیری

مواد مخدر و روان گردان ها به عنوان یک سیستم هوشمند، فعال، پویا، خلاق و داینامیک با عمر بیش از شش هزار سال، ضمن نشانه روی مستمر میکروسیستم اجتماعی (خانواده)، مزو سیستم اجتماعی (مدارس، دانشگاه ها و محیط های کاری) و ماکرو سیستم اجتماعی (محل های شهری و روستایی)، با جذب مشتریان جدید، به دنبال استمرار حیات خود بوده، به گونه ای که افراد را در سنین مختلف، مشاغل، جنسیت، تأهل و تجربه، تحصیلات متفاوت، شهری و روستایی و با دلایل گوناگون به سمت خود جذب می نماید. این سیستم در آستانه ی هزاره سوم، با افزایش اندازه و حجم تهدید، نسبت به تولید انواع مواد مخدر، مواد محرک، مواد توهم زا و مواد استنشاقی مبارزیت ورزیده تا به تواند ضمن کسب سود نامشروع، هم زمان نسبت به انهدام و قتل عام نوجوانان و جوانان اقدام نماید. پیچیدگی و ابهام این سیستم، آینده نگری آن را با مشکل مواجه می سازد. لیکن با نیم نگاهی به گذشته این پدیده، می توان آینده احتمالی اعتیاد را با افزایش میزان مصرف مواد و قاچاق آن، تغییر الگو و نوع مواد مصرفی با وسعت دامنه و نوع آنها، کاهش سن، افزایش ورود زنان و افراد تحصیل کرده و مشاغل به جرگه مصرف کنندگان مواد گسترش کشت و تولید مواد در کشور افغانستان، احتمال کشت خشخاش در آسیای میانه و افزایش تقاضا در کشورمان، کاهش مانایی در درمان اعتیاد و افزایش عود و بازگشت معتادان به چرخه اعتیاد، جستجو کرد. به منظور مدیریت صحیح امر مبارزه در این دست سخت افزاری (مبارزه با عرضه) و نرم افزاری (کاهش تقاضا)، نیازمند علم سازمان یافته، اعمال نگاه سیستمی و همه جانبه نگر به جای روش های خطی - جزیره ای و هیجانی، تقویت دلائل عقلانی یزی و ارزشیابی مستمر فعالیت ها به منظور سنجش میزان اثر بخشی برنامه ها می باشد. توجه به قرار گرفتن اعتیاد به عنوان اولین اولویت آسیب های اجتماعی کشور، مناسبی بود با افزایش حساسیت، دغدغه، نقش آفرینی و مشارکت کلیه اساتید و صاحب نظران در عرصه جهاد مقدس مبارزه با مواد مخدر و روان گردان ها، شاهد تقویت و متکی نمودن برنامه های پیشگیری وضعی، پیشگیری فرهنگی و اجتماعی، درمان و کاهش آسیب اعتیاد، به بالاترین سطح شواهد و استاندارد سازی آنها در سطح کشور باشیم تا موجدات ضربه زدن به استراتژی های سیستم مواد مخدر و روان گردان ها فراهم شود.

حمید صرامی

مشاور دبیر کل و مدیر کل دفتر تحقیقات و آموزش

ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری